

adókötelezettségen nem változtat az, hogy a fizetés nem készpénzben, hanem más módon, például váltóval történik. Az adóalap megállapítása szempontjából tehát a váltó is fizetési eszköz, de a fentiek szerint csak akkor, ha ez az árúnak kikötött ellenértéke fejében fizetesként adatik. A panaszosnak a vizsgálat során meg nem cáfolt állítása szerint az ügyfeleinek szállított mezőgazdasági gépek vételára a kötelevekben nem készpénzben, hanem buzában volt kikötve és nem az áru átvételkor, hanem későbbi időpontban, a vételár esedékessége idejében érvényes tőzsdei középárfolyamnak megfelelő pénzügyi állományban volt fizetendő. A felek által adott váltók pedig kelet és lejárat nélkül, az ügylet megkötése idejében érvénytelen volt tőzsdei árfolyam számításbavételével készpénzben voltak kiállítva és így nem is fejezték ki a szállított áruknak a szerződés szerinti valószínű ellenértékét s nem fizetesként, hanem a vételár biztosítása céljából adattak, amint ezt a vizsgálóbizottság a felvett jegyzőkönyvben maga is megállapította. A váltók átadásával tehát a felek az áruknak ellenértéke fejében fizetést nem teljesítettek, következésképp az adó alapjához sem voltak számíthatók.

Nem tekinthető bizományi ügyletnek az olyan ügylet, amelynél az eladó az általa vásárolt árut a vevő által meghatározott (limit) árban elszámolási kötelezettség nélkül adja el. (Közgazgatási Bíróság 9672/1923. P. szám.) A bemutatott két levélből kitűnően a T. egyesült gőzmalom részvénytársaság és a V-i szövetkezeti áruforgalmi részvénytársaság egyaránt azt a kötelezettséget vállalták a panaszossal szemben, hogy az általuk megadandó limitben korlátlan mennyiségben készpénzfizetés mellett átveszik a panaszostól a vásárolt terményeket. E megállapodás szerint a panaszos hasznát az említett részvénytársaságok által megadott limit-ár és a panaszos által elért bevásárlási ár közötti különbözet alkotja, amelyre nézve azonban a panaszos a részvénytársaságokkal kifejezetten nem tartozik elszámolni, hanem az árát a részvénytársaságok a panaszos által kiállított kötlevel alapján aznap limit-áron veszik át. E tényállásból kétségtelenül megállapítható, hogy a panaszos cég és a két részvénytársaság között nem a kereskedelmi törvény 368—383. §§-aiban szabályozott bizományi viszony jött létre, hanem a két részvénytársaság a panaszos cégnek tulajdonképpen naponként vételi ajánlatokat tesz, amelyeknek a panaszos részéről való elfogadása esetén egyszerű adásvételi ügylet jön létre. Ugyanis a bizományi viszonynak lényege az, hogy a bizományos az ügyletet a saját nevében ugyan, de kétségtelenül a megbízó részére kösse meg, tehát ily esetben a bizományos által harmadik személlyel kötött ügylet tulajdonképpen a megbízó ügylete, annak minden hasznával és kárával együtt, amiért is a bizományos a bizományban kötött ügyletről a megbízót haladéktalanul értesíteni és arról a megbízónak számolni tartozik. Ha a kötött ügyletekről való részletes és pontos elszámolási kötelezettség — amint a jelen esetben is — kifejezetten mellőztetik, a bizományi viszony lényeges kelléke hiányzik és így a létrejött ügylet jogilag másnak, mint rendes adásvételnek nem tekinthető. Minthogy tehát a jelen esetben, a dolog lényegét tekintve, bizományi ügyletről nincs szó a pénzügyigazgatóság helyesen és jogosan járt el, amidőn a panaszos céget az 1921: XXXIX. t.-c. 31. §-ának 5. bekezdése értelmében a teljes eladási ár után róttá meg általános forgalmi adóval.

Ha a visszerthes vagyonátruházási illeték fizetését valamelyik szerződő fél a szerződésben magára vállalta, elsősor-

